

“Προσπαδούμε και θα πετύχουμε...”

Ο πρόεδρος του ΣΑΕ Αμερικής Χρήστος Τομαράς, αναφέρει στην “Ελληνική Διασπορά” ότι οι στόχοι που έθεσε το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού, αρχίζουν πλέον να παίρνουν σάρκα και οστά. Και προσθέτει ότι το ΣΑΕ, μπορεί να αποτελέσει τη μεγάλη δύναμη, την ισχυρή φωνή του απόδημου ελληνισμού ανά τον κόσμο.

Η δημιουργία του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, το Δεκέμβριο του 1995, ο Χρήστος Τομαράς, ένα από τα επίλεκτα στελέχη της Ελληνοαμερικανικής ομογένειας στο Σικάγο, διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο μαζί με τον Ανδρέα Άθενς. Και καθώς χαίρει γενικής εκτίμησης στις Ηνωμένες Πολιτείες, όχι μόνο από το Ελληνοαμερικανικό στοιχείο, αλλά και από την κοινή γνώμη και την πολιτική ηγεσία στις ΗΠΑ, δικαιολογημένα η Ελληνική ομογένεια στη μεγάλη αυτή χώρα, τον ανέδειξε πρόεδρο του ΣΑΕ Αμερικής.

Παρουσιάζει λοιπόν ιδιαίτερο ενδιαφέρον μια συζήτηση μαζί του για την πορεία του θεσμού του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού στις Ηνωμένες Πολιτείες, για την οργάνωση της ομογένειας, τα προβλήματά της αλλά και τον προγραμματισμό του ΣΑΕ Αμερικής για το επόμενο διάστημα.

Πετυχημένος επιχειρηματίας, με έδρα το Σικάγο, ο πρόεδρος του ΣΑΕ Αμερικής, αναφέρεται στις μέχρι τώρα επιτυχίες που είχε το ΣΑΕ αυτό το μικρό διάστημα της ύπαρξής του, αλλά και τους στόχους που έθεσε και τους οποίους προσπαθεί να υλοποιήσει. Και όπως με ειλικρίνεια παρατηρεί, υπάρχουν οπωσδήποτε προβλήματα που απασχολούν την ομογένεια στις ΗΠΑ, όμως στο μικρό διάστημα που υπάρχει το ΣΑΕ, ήταν αδύνατο να επιλυθούν όλα. “Όμως προσπαθούμε και στο τέλος πιστεύω ότι θα πετύχουμε”, λέει με αισιοδοξία αλλά και πίστη στο μεγάλο στόχο που προσπαθεί να φέρει σε πέρας η διοίκηση του ΣΑΕ Αμερικής.

“Ακόμα και τις μέρες εκείνες που βρεθήκαμε στο ιδρυτικό συνέδριο του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, λέει ο Χρήστος Τομαράς, παρά τη συναισθηματική φόρτιση που τότε μας πλημμύριζε, δεν μπορούσαμε ούτε καν να σκεφθούμε ότι θα αναπτυσσόταν σε τέτοιο βαθμό μια τέτοια είδους προσπάθεια. Και βλέπουμε με ικανοποίηση, τουλάχιστον από τη δουλειά που έγινε αυτά τα δύο μισά

χρόνια που πέρασαν, ότι με τα βήματα που ακολουθούνται, το ΣΑΕ μπορεί να φτάσει στους στόχους που θέσαμε από την αρχή.

Τώρα λοιπόν αυτή η προσπάθεια αρχίζει και παίρνει σάρκα και οστά. Και μπορεί, όπως έλεγα από την αρχή, να αποτελέσει τη μεγάλη δύναμη και τη μόνη φωνή της ομογένειας, την ισχυρή φωνή του Ελληνισμού ανά τον κόσμο. Έτσι θα μπορούσαν να υπάρξουν αποτελέσματα για τον απόδημο Ελληνισμό, στις χώρες που αυτός είναι διάσπαρτος, καθώς είναι και αυτό μέρος της αποστολής του ΣΑΕ: Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, η προστασία των δικαιωμάτων των αποδήμων μας στις χώρες που ζούμε, η βοήθεια για την οργανωτική ανάπτυξη του απόδημου Ελληνισμού. Αλλά περισσότερο από όλα, η οργανωμένη ομογένεια θα μπορούσε να επηρεάσει και την πολιτική ηγεσία σ’ αυτές τις χώρες σαν δύναμη μεγάλη.

Πως γίνεται αυτό; Τουλάχιστον για μας στην Αμερική, μπορώ να πω ότι έχει βρεθεί ένας τρόπος πολύ αποτελεσματικός για την προβολή των ελληνικών θέσεων όχι μόνο στην πολιτική ηγεσία, αλλά και στις κοινωνίες στις οποίες ζούμε. Χρησιμοποιούμε αυτό που λέγεται πολιτιστική διπλωματία. Καθώς, όπως είναι γνωστό, οι άνθρωποι επηρεάζονται θετικά από τον πολιτισμό άλλων λαών. Νομίζουμε δε ότι εμείς, διαθέτοντας τεράστια ιστορικά κεφάλαια στο θέμα αυτό του πολιτισμού, θα μπορούσαμε να επηρεάσουμε ευνοϊκά αυτές τις κοινωνίες. Αποσπώντας την αγάπη και την εκτίμησή τους προς εμάς”.

- Σ’ αυτή την αξιοποίηση των ιστορικών κεφαλαίων στηρίζεται και η Ελληνική Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Αμερικής που καθιερώσατε;

- Ακριβώς. Με αυτό σαν βάση, δημιουργήσαμε ένα νέο θεσμό, που λέγεται Ελληνική Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Αμερικανικής Ηπείρου. Ο θεσμός αυτός βέβαια σαν θεσμός είναι καινούριος, αλλά η ιδέα δεν είναι απόλυτα καινούρια, την εμπνευστήκαμε από την περίοδο της Θεσσαλονίκης ως Πολι-

τιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε χρόνο θα επιλέγεται μια πόλη, πάνω στην οποία εστιάζουμε την προσοχή και το ενδιαφέρον μας. Οργανώνουμε λοιπόν διάφορες εκδηλώσεις, με τις οποίες πραγματικά γνωρίζουμε στο κοινό τι εστί Ελληνισμός, τι εστί Ελληνικός Πολιτισμός, ποιες είναι οι Ελληνικές Αξίες. Λειτουργήσαμε από φέτος αυτό το θεσμό και ως πρώτη πόλη επιλέξαμε τη Βοστώνη.

- Γιατί επιλέξατε τη Βοστώνη ;

- Τη Βοστώνη, γιατί και έχει προσφέρει πάρα πολλά σαν Πολιτιστικό Κέντρο της Αμερικής και ό-πως είναι γνωστό, αποκαλείται ως “η Αθήνα της Αμερικής”. Αλλά περισσότερο από όλα, γιατί έχει στους κόλπους της ένα μεγάλο κομμάτι ελληνικού στοιχείου.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις στη Βοστώνη

Ο Ελληνισμός της Βοστώνης, έχει διαπρέψει σε ακαδημαϊκά, σε εκπαιδευτικά, σε πολιτικά, σε εμπορικά, σε οικονομικά θέματα. Με βάση αυτά, επιλέξαμε τη Βοστώνη και αρχίσαμε τις προσπάθειες. Θα έχουμε μια σειρά διάφορων εκδηλώσεων σ’ όλη τη διάρκεια του 1998 με τη βοήθεια του υπουργείου Πολιτισμού. Ο κ. Βενιζέλος αγκάλιασε με μεγάλο ενθουσιασμό την ιδέα της ελληνικής πολιτιστικής πρωτεύουσας και μας πρόσφερε τη δική του συμπαράσταση με το να μας διαθέσει την Κρατική Ορχήστρα με το Σταύρο Ξαρχάκο, ο οποίος ήρθε εδώ για δύο συναυλίες τον περασμένο Απρίλιο στη Βοστώνη. Επίσης, το Εθνικό Θέατρο παρουσιάζει τη Μήδεια, ενώ θα έχουμε ένα φεστιβάλ ελληνικού κινηματογράφου, (κάπου 15-20 ταινίες). Επίσης θα παρουσιαστεί μια εκτεταμένη έκθεση, για την Ολυμπιάδα του 2004, όπου θα προβληθούν όχι μόνο οι προετοιμασίες στην Αθήνα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά και ελληνικά προϊόντα, η σημερινή ελληνική τέχνη, καθώς και ευκαιρίες επενδύσεων στην Ελλάδα.

Παράλληλα, θα παρουσιαστεί μια εκδήλωση που πραγματικά πιστεύω ότι θα αγκάλιασει ιδιαίτερα από το κοινό της Βοστώνης. Θα είναι μια έκθεση μεταβυζαντινής εποχής, από το 1400 μέχρι το 1800. Τέλος θα έχουμε και σειρά άλλων εκδηλώσεων, που θα εντυπωσιάσουν το κοινό της Βοστώνης και δεν εννοώ το ελληνικό κοινό μόνο, εννοώ το αμερικανικό.

Αυτός ο θεσμός, θα γίνει ένας αυτόνομος θεσμός, ο οποίος θα λειτουργεί άσχετα με το ΣΑΕ, ή χωρίς το ΣΑΕ, πάντοτε βέβαια θα προσπαθούμε να τον έχουμε υπό την αιγίδα του ΣΑΕ. Αλλά για να μπορέσει να διατηρηθεί, πρέπει να του δώσουμε σάρκα και οστά και τη δική του ταυτότητα.

- Εκτός από αυτό, ποιές άλλες δραστηριότητες αναπτύσσει αυτή την περίοδο το ΣΑΕ Αμερικής;

- Προγραμματίσαμε για αυτή τη χρονιά τουλάχιστον 4-5 δραστηριότητες. Κατά πρώτον οπωσδήποτε τη συγχώνευση της ελληνικής πολιτιστικής πρωτεύουσας.

Ο Διευθυντής του ΜΠΕ Σπ. Κουζινόπουλος με τον Χρ. Τομαρά.

Δεύτερον, δημιουργήσαμε το αρχείο του Ελληνισμού, είμαστε οι μόνοι στον κόσμο που έχουμε δημιουργήσει ένα τέτοιο αρχείο, συλλέγοντας πάνω από 700.000 ονόματα, με διευθύνσεις και τηλέφωνα κ.λ.π. Αυτό θα μας φανεί πάρα πολύ χρήσιμο, γιατί θα μπορέσουμε να το χρησιμοποιήσουμε για να ενημερώνουμε τον κόσμο, να δημιουργήσουμε μια στενότερη επαφή με το κοινό, θα μπορέσουμε να το εκμεταλλευόμαστε ή να το αξιοποιούμε οποτεδήποτε μπορούμε σε διάφορες περιπτώσεις.

Οι Απόδημες Ελληνίδες

Τρίτος στόχος μας, είναι η ανάπτυξη του γυναικείου ενδιαφέροντος. Οι γυναίκες είναι πραγματικά εκείνες, που μπορούν να μας προσφέρουν πάρα πολλά. Σαν μητέρες, είναι εκείνες που διευθύνουν την οικογένεια καμιά φορά, και λαμβάνουν μέρος και στην επαγγελματική ζωή του τόπου μας, σαν Ελληνίδες αλλά συγχρόνως και σαν Αμερικανίδες. Για να αξιοποιήσουμε τη συμμετοχή των γυναικών στα κοινά, έχουμε επεξεργαστεί ορισμένα θέματα, οργανώσαμε τις γυναίκες, δημιουργώντας μια επιτροπή γυναικών που ασχολείται με θέματα γυναικείου ενδιαφέροντος. Και ήδη στη πρώτη της σύσκεψη εξέδωσε ορισμένα πορίσματα που είναι πολύ σοβαρά. Όπως η αναγνώριση της ύπαρξης των μικτών γάμων.

- Είναι τόσο σοβαρό αυτό το πρόβλημα στις ΗΠΑ;

- Εδώ στην Αμερική το 75% των γάμων που συνάπτονται από τους ομογενείς μας, είναι μικτοί γάμοι. Είναι ένα σοβαρό θέμα για μας, δεν ξέρουμε που πάει, πως θα μπορούσε να εξελιχθεί και σε ποιο σημείο θα μπορούσε να φτάσει αυτό το πράγμα. Και είπαμε ότι δεν μπορούμε εμείς να ελέγχουμε συνεχώς τα αισθήματα των παιδιών μας. Δεν μπορώ να πω εγώ στο γιο μου μην παντρεύεσαι αυτήν, επειδή δεν είναι Ελληνίδα. Γιατί άμα του το πω, θα φύγει από τα χέρια μου εντελώς. Απεναντίας, μπορώ να κάνω κάτι άλλο, να αποδεκτώ και να ελληνοποιήσω -αν μου επιτρέπεται ο όρος- την κοπέλα που θα παντρευτεί ο γιος μου. Λοιπόν, με αυτό σαν βάση οι γυναίκες εργάζονται και έχουν μια σωστή κατεύθυνση. Επίσης, γίνεται μια έρευνα με θέμα την επιβίωση της διαζευγμένης Ελληνίδας στην Αμερική. Ειδικά για εκείνη που έρχεται από την Ελλάδα. Τι δυσκολίες αντιμετωπίζει κ.λ.π. Η προστασία των γυναικών για μας, είναι κάτι πολύ σοβαρό.

- Υπάρχει, όπως μάθαμε, και μία πρωτοβουλία για την ίδρυση Κέντρων Ελληνικών Σπουδών ;

- Σε συνέχεια των όσων σας ανέφερα, έχουμε και άλλα τέσσερα προγράμματα, δεν είναι πάρα πολλά, δεν μπορείς να τα κάνεις όλα, τρία-τέσσερα όμως είναι εφικτό να τα κινείς ταυτόχρονα. Αυτά είναι, όπως σωστά είπατε η ίδρυση Κέντρων Ελληνικών Σπουδών, όχι έδρες, οι έδρες είναι πολύ δύσκολες. Τα Κέντρα Ελληνικών Σπουδών έχουν μια ιδιαίτερη σημασία, είναι μέσα σε πανεπιστη-

μιακούς χώρους, αλλά θα διαθέτουν ιδιαίτερες και ξεχωριστές εγκαταστάσεις που περιέχουν αίθουσες διδασκαλίας, βιβλιοθήκη και ένα εκκλησάκι. Όλα αυτά γίνονται υπό την αιγίδα ενός μεγάλου Οργανισμού που λέγεται Παιδεία, με επικεφαλής έναν άνθρωπο, ο οποίος ανασκουμπώθηκε, είπε "παιδιά πρέπει να κάνουμε αυτή τη δουλειά" κι εμείς υποσχθήκαμε ότι θα υποστηρίξουμε αυτή την προσπάθεια. Λέγεται Ηλίας Τομάζος, είναι Ροδίτης και κάνει πάρα πολύ καλή δουλειά.

Στη συνέχεια, κάτι το οποίο θα μας δώσει ειδικά στο θέμα της πολιτικής επιρροής πολύ πιο υψηλή υπόσταση, είναι η παρότρυνση στους ομογενείς μας να ασκούν τα εκλογικά τους δικαιώματα. Είναι πολλοί από μας που ζουν εδώ, αλλά δεν ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα. Κάναμε μια μικρή έρευνα και βρήκαμε ότι είναι περίπου 500.000 Έλληνες που ζουν στην Αμερική, οι οποίοι είναι Αμερικανοί πολίτες, έχουν το δικαίωμα αυτό αλλά δεν το ασκούν. Είναι και ορισμένοι που δεν είναι καν Αμερικανοί πολίτες. Και αυτούς θα προσπαθήσουμε να μετατρέψουμε σε δικαιούχους του δικαιώματος αυτού.

- Έτσι θα διαθέτουμε ένα ακόμη πιο ισχυρό μέσο πίεσης για την προώθηση των θέσεών μας;

- Ακριβώς. Με όλα αυτά, θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε ένα ισχυρό λόμπυ. Όταν εμείς έχουμε στην τσέπη μας ένα εκατομμύριο ονόματα και πάμε σε ένα κόμμα ή έναν υποψήφιο και πούμε ότι διαθέτουμε τόσους ψηφοφόρους, αντιλαμβάνεται κανείς τι σημαίνει για εμάς αυτό το πράγμα.

Τα Κέντρα Ελληνισμού

Ο τέταρτος ιστός της δραστηριότητάς μας είναι η ίδρυση Κέντρων Ελληνισμού. Αυτό είναι κάτι άλλο, δεν έχει σχέση με τα κέντρα ελληνικών σπουδών. Σε ορισμένες πόλεις που υπάρχει αρκετός Ελληνισμός θα προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε ορισμένα κέντρα, στα οποία θα μπορεί να συγκεντρώνεται ο Ελληνισμός, να τα χρησιμοποιεί σαν δικό του σπίτι. Ένας χώρος που θα θεωρείται χώρος συνεδριάσεων, συσκέψεων, συγκεντρώσεων του Ελληνισμού. Γιατί σήμερα δεν έχουμε παρά μό-

νο ορισμένες εκκλησίες, οι οποίες είναι διασκορπισμένες σε διάφορα σημεία. Στο Κέντρο αυτό, θα μπορούσε να υπάρχει μέσα ένα μικρό μουσείο, μια βιβλιοθήκη, χώροι συσκέψεων και ομιλιών. Περισσότερο απ' όλα όμως, ένας χώρος, στον οποίο θα μπορεί να συγκεντρώνεται η νεολαία μας, η οποία για μας αποτελεί το μεγαλύτερο όπλο για την συνέχιση του Ελληνισμού.

- Ξεκίνησε η διαδικασία για τη δημιουργία τους;

- Ειδικά εδώ στο Σικάγο, έχει αρχίσει αυτή η προσπάθεια ενός τέτοιου Κέντρου. Αυτό του Σικάγου, θα κοστίσει 6,5 εκατομμύρια δολάρια. Ο Δήμος του Σικάγου θα βοηθήσει κατά 3 εκατομμύρια δολάρια. Δεν θα μας τα δώσει σε μετρητά, αλλά με ένα ειδικό τρόπο, με παροχή ορισμένων φορολογικών παραχωρήσεων. Φυσικά, τα υπόλοιπα χρήματα αν δεν μπορέσουμε να τα μαζέψουμε εμείς, θα θέλουμε ξύλο. Μας παρέχεται μια τέτοιου είδους ευκαιρία και αν δεν την εκμεταλλευτούμε ...

- Μπορούμε δηλαδή να πούμε, με βάση τα όσα μας αναφέρατε, ότι προχώρησε η οργάνωση του ελληνισμού στις ΗΠΑ ; Πως το πετύχατε αυτό;

- Οπωσδήποτε εμείς σαν ΣΑΕ Αμερικής έχουμε οργανωθεί. Την πρώτη χρονιά βέβαια την ξοδέψαμε περισσότερο στην οργάνωσή μας, τη δεύτερη χρονιά σε πολλά από τα έργα αυτά και συνεχίζουμε με τα προγράμματα αυτά που ανέφερα.

Λειτουργούμε με ένα σύστημα που επιτρέπει τη συμβολή όλων των μελών του ΣΑΕ. Το σύστημα αυτό λειτουργεί ως εξής: Χωρίσαμε την χώρα των ΗΠΑ σε εννέα περιφέρειες, στις οποίες ζει συγκεντρωμένος ο περισσότερος Ελληνισμός. Και αναθέσαμε στους αντιπροσώπους, που είναι οι εκπρόσωποι των οργανώσεων των περιφερειών του ΣΑΕ, να αναλάβουν τη στενότερη επαφή με την λαϊκή βάση, να είναι σε θέση να ακροάζονται και να συλλέγουν τα αιτήματα της ομογένειας αυτής. Στη συνέχεια, να μεταφέρουν αυτά τα προβλήματα σε μας, εδώ στο προεδρείο, ώστε να είμαστε σε θέση να τα επεξεργάζομαστε.

Στην πραγματικότητα δεν λειτουργεί τόσο ευθέως το σύστημα. Υπάρχει και άλλο ένα σκαλοπάτι ενδιάμεσα, που λέγεται Θεματικές Επιτροπές.

Πανγερμανική

Διάσκεψη

Γυναικών

Έχουμε οργανώσει 7 Θεματικές Επιτροπές. Η κάθε μία από αυτές ασχολείται με ένα θέμα ενδιαφέροντος, όπως νεολαία, γυναίκες, κοινωνικά θέματα, επιστημονικά θέματα, κ.λ.π. Αυτές οι επιτροπές συγκροτούνται σε κάθε μία από αυτές τις 9 περιφέρειες. Τα συμβούλια μεταφέρουν τα μηνύματα της ομογένειας στις επιτροπές αυτές, οι επιτροπές τα επεξεργάζονται, βγάζουν ορισμένα πορίσματα και στη συνέχεια γίνεται μια περαιτέρω υλοποίηση των αιτημάτων ή των προγραμμάτων.

- Ποιά μπορούμε να πούμε ότι είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που έχει ο Ελληνισμός στις ΗΠΑ; Συγκρατάτεται σ' αυτό η διατήρηση της γλώσσας;

- Πριν απαντήσω, πρέπει να σας πω ότι υπάρχουν δύο μεγάλες έννοιες. Η μία είναι ο άξονας εκείνος που λέγεται μετανάστες. Το κομμάτι των Ελλήνων που έρχονται από την Ελλάδα και ο άλλος είναι οι Ελληνοαμερικανοί, αυτοί που γεννήθηκαν εδώ (δεύτερη, τρίτη και τέταρτη γενιά). Είναι εμφανές ότι υπάρχει ένας διαχωρισμός μεταξύ των δύο αυτών ομάδων. Και εμείς σαν ΣΑΕ για να μπορέσουμε να έχουμε επιτεύγματα πρέπει να κινητοποιηθούμε και προς τις δύο ομάδες. Τα μεγάλα προβλήματα είναι αυτά της επικοινωνίας. Υπάρχει ένα χάσμα, μία διαφορά, ένας διαχωρισμός. Λοιπόν εμείς πρέπει να το κλείσουμε αυτό το χάσμα, προσπαθούμε να βρούμε τον τρόπο να το επιτύχουμε και νομίζω ότι θα τα καταφέρουμε.

Σχετικά με τα άλλα προβλήματα, αν εννοούμε τι θέλουν οι παλινοστούντες, είναι και αυτό μέρος της αποστολής μας σαν ΣΑΕ και έχουμε καταφέρει να προωθήσουμε πολλά από αυτά. Ζητήσαμε από το υπουργείο Παιδείας να μας στείλουν δασκάλους, και οι άνθρωποι ενδιαφέρονται να αντιμετωπίσουν αυτό το θέμα. Και έχουμε ρυθμίσει με το υπουργείο Οικονομικών ορισμένα θέματα που έχουν σχέση και με την φορολογία. Γενικά πρέπει να πω ότι πραγματικά το Ελληνικό Κράτος συμπεριφέρθηκε θαυμάσια, τουλάχιστον στη δική μας περιφέρεια. Τα άλλα προβλήματα δεν είναι μεγάλα, αλλά και να υπάρχουν, δεν μπορείς να τα λύσεις όλα. Είναι τόσο μικρό το διάστημα. Όμως προσπαθούμε. Και στο τέλος πιστεύω ότι θα πετύχουμε".

Σ.Κ. ■

Με κεντρικό σύνθημα Ελληνίδα Μετανάστρια: Ισοτιμία, Συμμετοχή, Δικαίωμα στην εργασία, πραγματοποιήθηκε στις 23-24 Μαΐου 1998 σε κεντρική αίθουσα της Βόννης η Πανγερμανική Συνδιάσκεψη Γυναικών της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων (ΟΕΚ) στη Γερμανία .

Η φετινή Συνδιάσκεψη είχε ως κύρια θέματα τη θέση της μετανάστριας στην αγορά εργασίας, καθώς και την περιορισμένη συμμετοχή της στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα της Γερμανίας.

Στις εργασίες της εκδήλωσης παραβρέθηκαν και απηύθυναν χαιρετισμούς εκπρόσωποι ελληνικών πολιτικών κομμάτων, εκπρόσωποι της ελληνικής και κυπριακής πρεσβείας, ο Πρόεδρος της ΟΕΚ και Αναπληρωτής Πρόεδρος του ΣΑΕ **Κώστας Παππάς**, ο Πρόεδρος του ΣΑΕ Ευρώπης **Αγγελος Ασλανίδης**, η βουλευτής της Βόρειας Ρηνανίας Βεσφαλίας **Ruth Hieronymi (CDU)**, η γενική διευθύντρια της Frauenuiunion **Kristel Bendig (CDU)**, και η **Brigitte Deja** από το Τμήμα Γυναικών του SPD.

Σύντομες επίσης ομιλίες έκαναν από τα ελληνικά κόμματα και συνδικάτα η ευρωβουλευτής και Γραμματέας του Τομέα Γυναικών του ΠΑΣΟΚ, **Αννα Καραμάνου**, ο **Γαρέφης Δελιγάς** εκ μέρους του ΚΚΕ, η **Ελένη Παπαπέτρου** από το Συνασπισμό της Αριστεράς, η **Χριστίνα Αντωνοπούλου** από το ΔΗΚΚΙ, η **Ζωή Λαναρά** από το Τμήμα Γυναικών της ΓΣΕΕ, ενώ η συνεργάτις της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού **Κούλα Καλανδράνη** ανέγνωσε χαιρετιστήριο μήνυμα του Γενικού Γραμματέα **Σταύρου Λαμπρινίδη** προς τις συμμετέχουσες.

Τον προβληματισμό της Συνδιάσκεψης εμπλούτισαν επίσης με τις ομιλίες και παρεμβάσεις τους εκπρόσωποι ελληνικών γυναικείων οργανώσεων. Η **Ασπα Μανδηλαρά** από την Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας και η **Μάτα Καλουδάκη** από την Αδέσμευτη Κίνηση Γυναικών.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλάμβανε τρεις κεντρικές εισηγήσεις, οι οποίες συνοδεύτηκαν από σχετικές συζητήσεις με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των Επιτροπών Γυναικών Ελληνικών Κοινοτήτων.

Την εισαγωγή στην προβληματική της εκδήλωσης έκανε η υπεύθυνη της Επιτροπής Γυναικών και Γραμματέας της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων **Αθανασία Σίσκου**, η οποία αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στο ρόλο των Επιτροπών Γυναικών και των Ελληνικών Κοινοτήτων στην ανάπτυξη ενός διεκδι-

Αριστερά: Το πάνελ των ομιλητριών στη Συνδιάσκεψη για την Ελληνίδα Μετανάστρια. Πάνω: Ο Κώστας Παππάς, Πρόεδρος της ΟΕΚ και Ανάπλ. Πρόεδρος ΣΑΕ στη Συνδιάσκεψη.

κητικού κοινωνικού κινήματος των Ελλήνων μεταναστών, το οποίο μπορεί να συμβάλλει στη διαμόρφωση ευνοϊκότερων συνθηκών για τις μετανάστριες στη γερμανική κοινωνία.

Ιδιαίτερα διαφωτιστική ήταν η εισήγηση της εκπροσώπου της Ομοσπονδίας Γερμανικών Συνδικάτων (DGB) **Isabel Basterra**, η οποία επισήμανε τα ιδιαίτερα εργασιακά προβλήματα των μεταναστριών και έδωσε έμφαση στις διακρίσεις, που υφίστανται οι γυναίκες στην αγορά εργασίας. Τόνισε επίσης την ελλιπή κοινωνική προστασία και τις διακρίσεις που υφίστανται οι μετανάστριες ως εργαζόμενες στη Γερμανία.

Στην πολιτική και κοινωνική συμμετοχή των μεταναστριών αναφέρθηκε στην εισήγησή της η **Δρ. Νατάσα Αποστολίδου** και επισήμανε το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής γυναικών σε ηγετικές θέσεις στην πολιτική και την κοινωνία και τόνισε τη σημασία της ποσόστωσης για την ανατροπή αυτής της κατάστασης.

Στην αναγκαιότητα μεγαλύτερης συμμετοχής μεταναστριών στην τοπική αυτοδιοίκηση αναφέρθηκε η βουλευτής **Ruth Hieronymi** και τόνισε τις δυνατότητες που προσφέρει η διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης για τη συμμετοχή μεταναστών και μεταναστριών στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διαδικασία χειραφέτησης των γυναικών και ιδιαίτερα των μεταναστριών εξήρε η ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ **Αννα Καραμάνου**, η οποία παρότρυνε τις συνέδρους να αγωνισθούν για μεγαλύτερη συμμετοχή στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα των χωρών που ζουν.

"Η Ευρωπαϊκή Ένωση σε συνάρτηση με την κρίση στην αγορά εργασίας" ήταν το αντικείμενο της ομιλίας του προέδρου της ΟΕΚ **Κώστα Παππά**, ο οποίος είπε χαρακτηριστικά ότι "οι στόχοι της ΟΝΕ ευνοούν μόνο το χρηματιστικό κεφάλαιο και τα πολυεθνικά μονοπώλια και δεν επιτρέπουν την υλοποίηση προγραμμάτων αναθέρμανσης της οικονομίας και επέκτασης της απασχόλησης καθώς και προγραμμάτων του δημοσίου τομέα με κοινωνικό χαρακτήρα και στόχους. Μετά τη νομισματική ενοποίηση, με την καθιέρωση του Ευρώ μπορεί κανείς να ελπίζει σε μια νέα πολιτική, στη Γερμανία και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επέκτασης της παραγωγής και περιορισμού της ανεργίας, ιδίως των γυναικών και των νέων".

Έντονος ήταν ο προβληματισμός σχετικά με την κατάσταση των μεταναστριών στην αγορά ερ-

γασίας, ο οποίος αποτυπώθηκε στα συμπεράσματα της Συνδιάσκεψης, που εξέδωσε η Επιτροπή Γυναικών της ΟΕΚ. Συγκεκριμένα οι εκπρόσωποι των Επιτροπών Γυναικών επισημαίνουν μεταξύ άλλων ότι η ανεργία της μετανάστριας έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- α) Είναι μακράς διάρκειας και αποκτά μονιμότητα.
- β) Οι μετανάστριες κατέχουν υψηλό ποσοστό σε δουλειές μερικής απασχόλησης, ευέλικτης εργασίας, σε συμβάσεις ορισμένου χρόνου, χωρίς καμία επαγγελματική εξέλιξη, καθώς και σε δουλειές χωρίς καμία κοινωνική ασφάλεια.
- γ) Όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις, οι μετανάστριες ως γυναίκες υφίστανται την ανισότητα και τις διακρίσεις στην αγορά εργασίας που υφίστανται οι Γερμανίδες, αλλά και πρόσθετες διακρίσεις ως μετανάστριες.
- δ) Έχουν λιγότερες πιθανότητες επαγγελματικής εξειδίκευσης λόγω μητρότητας και περιορισμένων ευκαιριών στην αγορά εργασίας.

Για ανατροπή της υπάρχουσας κατάστασης οι συμμετέχοντες τονίζουν και προτείνουν τα εξής μέτρα:

1. Ενημέρωση όλων των συμπατριωτών που δραστηριοποιούνται στις Επιτροπές Γυναικών για την κατάσταση στην αγορά εργασίας και τις συνέπειες της ανεργίας.
2. Συμμετοχή στην πάλη του κινήματος ενάντια στην ανεργία.
3. Αξιοποίηση των υπάρχοντων προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης - εξειδίκευσης και επιμόρφωσης, που συμβάλλουν στην άμβλυνση των ανισοτήτων, δεν είναι όμως ικανά να τις καταργήσουν.

Στο ζήτημα της ισότητας συμμετοχής στα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα οι συμμετέχουσες επισημαίνουν ότι η συσπείρωση των γυναικών στις Κοινότητες και στις Επιτροπές Γυναικών είναι το πρώτο βήμα κοινωνικής και πολιτικής συμμετοχής και αποτελεί εφαλτήριο κοινής δράσης και αλληλεγγύης. Οι Κοινότητες και η ΟΕΚ αποτελούν τη μοναδική δυνατότητα διεκδικητικής πολιτικής αντιπροσώπευσης των Ελλήνων μεταναστών. Ο ρόλος τους παραμένει, ως έκφραση ζωντανού κοινωνικού κινήματος, σημαντικό για την κατάκτηση των πλήρων πολιτικών δικαιωμάτων. Οι διεκδικητικές αυτοοργανώσεις δεν υποκαθιστούν τα πολιτικά δικαιώματα, τα συμπληρώνουν.

Τονίζουν επίσης ότι πρέπει: μέσα από τις δρα-

στηριότητες των επιτροπών να αναδειχθεί το ζήτημα της έρευνας για την πολιτική και κοινωνική συμμετοχή της μετανάστριας και να απαιτηθούν σχετικά κονδύλια από τη γερμανική πολιτεία.

Επίσης επισημαίνουν την αναγκαιότητα συντονισμού των δραστηριοτήτων των Επιτροπών σε επίπεδο ομόσπονδων χωρών στη Γερμανία, την αναγκαιότητα σύστασης ομάδων εργασίας για την καταγραφή των προβλημάτων, καθώς και διοργάνωσης ημερίδων και σεμιναρίων σε διάφορες περιφέρειες.

Ο χαιρετισμός του προέδρου του ΟΕΚ Κώστα Παππά

Στο χαιρετισμό του στη Συνδιάσκεψη γυναικών της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων Γερμανίας, ο κ. Παππάς επισήμανε ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται περιορισμός και κατάργηση του κράτους πρόνοιας στη Γερμανία, αλλά και σε όλη την Ευρώπη.

Στα πλαίσια του Μάαστριχ και με τον έντονο διεθνή ανταγωνισμό σχεδόν όλοι οι κλάδοι της οικονομίας γνωρίζουν κρίση, η οποία τείνει να συρρικνώσει την παραγωγή και την απασχόληση στην Ευρώπη και να συγκεντρώσει το κεφάλαιο σε παγκόσμια κλίμακα με τάσεις εκσυγχρονισμού, ορθολογιστικής οργάνωσης που εντείνει ή αφήνει άθικτο το πρόβλημα της ανεργίας. Μετά τη νομισματική ενοποίηση, με την καθιέρωση του Ευρώ μπορεί κανείς να ελπίζει σε μία νέα πολιτική στη Γερμανία και στην Ευρωπαϊκή, που θα στοχεύει στην επέκταση της παραγωγής και τη μείωση της ανεργίας, ιδίως των γυναικών και των νέων, είπε.

Ο κ. Παππάς τόνισε την αναγκαιότητα της ενεργού συμμετοχής του πολίτη, των εργαζομένων, των νέων, των γυναικών στα κοινά, στο συνδικάτο, στο κόμμα, στην επιχείρηση, στο σχολείο και σε κάθε μαζική και συλλογική δραστηριότητα, καθώς μόνο με τον τρόπο αυτό είναι θετικές οι διεθνείς εξελίξεις και επιτυγχάνεται ειρηνική συμβίωση, συνεργασία μεταξύ των λαών, των ανθρώπων, ανεξάρτητα από θρησκεία, φυλή, φύλο, ηλικία και θέση στην κοινωνία και στην παραγωγική διαδικασία.

Έλος καταλήγοντας έστειλε ένα αισιόδοξο μήνυμα, "μαθημένοι να ζούμε ως ενεργοί πολίτες και μέλη της κοινωνίας, πιστεύουμε στις αστείρευτες δυνάμεις των λαών, είμαστε αισιόδοξοι για το μέλλον".